

DE AVONDBODE,

Abonnement

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Wormsstraat, N°. 306.
Alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Belven, Gelden, enz., moeten franco
worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

Pr i j z e n

VOOR 3 MAANDEN,

te Amsterdam
en Buitenseden franco.....

ADVERTENTIËN

ZEVEN REGELS of minder.....
Elken regel meer.....
REGEL voor elke Advertentie en her...

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en
Wetenschappen.

Handelingen der Tweede Kamer

OVER

DE WIJZIGINGEN DER GRONDWET.

II.

Verantwoordelijkheid van de hoofden der departemen-
van algemeen bestuur was in de eerste dagen zoo veel
en ter spraak gekomen, dat er, naar het scheen, toen
daartoe betrekkelijke wets-ontwerp eindelijk in de avond-
van den 4 dezer, te berde kwam, weinig meer over
te zeggen viel. Slechts vier leden voerden daarover toen
het woord, namelijk, de heeren Corver Hooft, Luzac,
Hurgonje en Bruce, de laatstgenoemde nog wel
voornamelijk, om aan te merken, dat hij het her-
stelsel voor onvolledig hield, zoo lang art. 130 onver-
d bleef, en daarbij te verklaren, dat hij, ofschoon aan
de meeste der behandelde voorloopige wetten zijne toestem-
gegeven hebbende, zich zijne stem in de aanstaande
vergadering voorbehield.

De wets-ontwerp werd, zoo men weet, door de 50 ter
zitting aanwezige leden met eenparige stem-
aangenomen. En nogtans heerschte er op geen enkel
stuk een zoo zeer, gelijk de heer Corver Hooft te regt
uitdrukte, *hemelsbreed verschil van gevoelen*. Zijne eigene
meening er over gaf daarmede het bewijs van. Terwijl me-
andere leden er de voorwaarde *sine qua non* van ge-
acht hadden voor hunne bewilliging der begrootings-wetten,
bij hem, onder anderen, eene reden, om voor het ont-
stemmen, dat hij onraadzaam achtte, zich al te
gelijk te toonen omtrent een punt, hetwelk hij oordeelde
gelijk te staan met die, in de vijf eerste aangenomen
ontwerpen behandeld, betreffende veranderingen in
Grondwet, welke niet konden wegblijven.

De heer Luzac nam de gelegenheid te baat, om nogmaals
de onverbodbaarheid der Kamers, met regstreekse verkie-
zen, voor te staan, tot afwending van het gevaar, dat
bij het in strijd komen der «Hooge Staatsmagten,» geen
de uitweg voor de Regering zoude overblijven. Hij wilde
daarbij de wuste Franschen niet tot voorbeeld nemen, maar
verde dat van Engeland aan, welk land, zoo als hij het
stelde, sedert de omwenteling van 1688, bij het bezit
van eigenlijk stelsel van Ministeriële Verantwoordelijkheid,

in bloei en kracht is toegenomen.
Intusschen houde het achtbaar lid de bescheiden aanmer-
ten ten goede, dat eene gelijkenis van onze zaken met de
Fransche misschien, als het tot het ergste moet komen, mo-
gelijk zou kunnen worden, met de Engelse niet zoo ligt.
Normalen is, ook in den *Avondbode*, aangeleend geworden,
de behandeling der openbare aangelegenheden in Eng-
land weinig eene vergelijking met eenige der vastelands-
stellingen toelaat. Engeland, het zij zoo, hebbe een
eigenlijk stelsel van Ministeriële Verantwoordelijkheid; doch
dient er bij te weten, dat het ook een eigen verkie-
stelsel heeft, van zoodanigen aard, dat het achtbaar
dit waarschijnlijk wel niet voor het eigenlijke zal hou-
den. Het was inzonderheid het voor den ongewijde
begrijpelijkheid van dat verkiezing-stelsel, waardoor de Brit-

(1) Zie *Avondbode* van 31 Januarij 1839, het Kiesregt in Engeland.

sche staatsvorm zoo lange door inlanders en vreemdelingen
als een wonder vereerd is. Nog steeds houdt zelfs vrij alge-
meen de vergissing stand, dat het zoogenaamde alvermo-
gende Parlement in Engeland het Ministerie beheerscht,
terwijl integendeel de aan het bewind zijnde eerste minister
het Parlement doet bewilligen in alles, wat hij voorstelt,
en slechts dan aftreedt, wanneer hem de daartoe vereischte
invloed door eene tegenpartij benomen wordt. Het was on-
der de *fictie* van die Parlementaire magt, dat Engeland zijn
toppunt van bloei en grootheid bereikte; Engeland is daar-
van al meer en meer vervallen, en in alle zijne krachten
verlamd, sedert men er het uitzigt op de zoogenaamde *ra-
dicale verbeteringen* geopend heeft.

De begaafde redenaar verschoone ook de welmeenende
opmerking, dat de rijke schat zijner veelomvattende kun-
digheden, in hetgeen eene bij uitnemendheid juiste kennis
der Engelsche zaken zou betreffen, min ruimschoots bedeed
schijnt te zijn. Nog de ochtendzitting van denzelfden dag
had daarvan een blijk opgeleverd in de discussie over het
inkomen der Kroon. De heer Verwey-Véjan, die hetzelfde met
de Engelsche benaming *civile lyst* benoemde, zonder zich
daarbij te bekommeren over het aanmerkelijke verschil
tusschen den aard der beiderlei inkomsten en daaraan ver-
knochte uitgaven, had ook de meening geuit, dat die zoo-
genaamde Nederlandsche *civile lyst*, even gelijk de Engel-
sche, voor geen langen tijd, dan den loop eener Rege-
ring, behoorde te worden vastgesteld. De heer Luzac, dit
gevoelen omhelzende, dacht zeker het nog nader aan te
klemmen, door de opmerking, dat de *behoefte van eenen
George III., met zijn zeer talrijk huisgezin, konden geacht
worden grooter te zijn, dan die van George IV., welke slechts
éene dochter had*. Doch het achtbaar lid verloor daarbij uit
het oog, dat in Engeland alle de Prinsen en Prinsessen van
het Koninklijk geslacht, onafhankelijk van de civile lijst,
hunne inkomsten hebben, hun ten laste van het Rijk door
Parlement-acten toegelegd.

De opinie van den heer Smouck Hurgonje, den laatsten spre-
ker op één na (den heer Bruce), was inzonderheid daarom
merkwaardig, omdat het de eenige was, welke dat acht-
baar lid in den ganschen loop van deze reeks van zittingen
uitsprak. Zijn Ed. had in de belangrijke discussiën der
jongste dagen het stilzwijgen bewaard, maar nu, in het
oogenblik, dat die tot haar einde waren genaderd, vond hij
zich gedrongen om te verklaren, dat de reden, waarom hij
daaraan geen deel had genomen, ditmaal gelegen was in
de moeilijke omstandigheid, waarin hij meende zich te
bevinden, om in het belang van het Vaderland aan een ge-
wigtig, doch onvolledig werk zijne toestemming te geven. Ge-
wigtig en onvolledig? Ware woorden, inderdaad. Daarom-
trent zal wel eenparigheid van meening bestaan, bij tijt-
genoot en nageslacht; hozeer eene eenparigheid, vergezeld
van een *hemelsbreed verschil van gevoelens*, wanneer het de
vraag zou gelden, in welk opzigt die onvolledigheid te be-
treuren zij.

De spreker had het dan raadzaam geacht af te wachten,
in hoe verre de discussiën aan zijne denkbeelden eene an-
dere rigting zouden geven, maar, hozeer de beschouwin-
gen en inlichtingen, welke dezelve hadden opgeleverd, voor
hem hoogst belangrijk geweest waren, hadden zij in zijne
gevoelens geene verandering te weeg gebracht; hij bleef zich

thus in de onaangename verplichting bevinden, om in het
minder goede te berusten, omdat het betere hem niet verkrijg-
baar scheen, en hij zich altijd met de hoop bleef vleijen,
dat de Regering, van het billijk en gematigd verlangen van
vele der leden overtuigd, daaraan dat gevolg zal geven,
dat hem voorkwam hoogt wenschelijk en noodzakelijk te zijn.

Billijk en gematigd, — het achtbaar lid houde de aan-
merking ten goede, — mogen zeker de verlangens van me-
nigeen der leden zijn. Maar wiens verlangen is niet billijk
in zijn eigen oog? En *gematigd* is het in allen gevalle be-
trekkelijker wijze tot elk ander verlangen van eenigzins
meer overspannen strekking. De onpartijdige geschiedenis
zal mede gewagen van een verlangen der Regering, hetwelk
zeker hoogst billijk en hoogt gematigd is te noemen. Dit was
de bestendiging van met gemeen overleg der Staten-Generaal
vastgestelde geldmiddelen op gelijke wijze als elke
andere wet, namelijk tot dat daarin door de wet zelve ver-
andering werd gemaakt. Die geruststelling heeft het Vader-
land nogtans niet mogen verwerven, en het zwaard der ro-
geringloosheid blijft hangen aan den brozen draad van de
willekeur eener tweejarige begrootingsweigerling.

Tot de weinige punten, waarmede het verlangen van ve-
len op eene voldoende wijze had kunnen worden bevredigd,
behoorde, naar het oordeel van het achtbaar lid, voorna-
melijk de wijziging van art. 130 der Grondwet, (het getal
van de leden der Provinciale Staten betreffende). Men weet,
dat den volgenden dag door den heer van Asch van Wijck,
gezamenlijk met de heeren Corver Hooft en van Sytzama,
een voorstel is ingediend, strekkende om aan de bepaling
van dat artikel, dat het getal van de leden der Provinciale
Statenvergaderingen en de evenredigheid der verschillende
standen geregeld worden door den Koning, *bij te voegen*,
dat wijzigingen of veranderingen in die regeling zullen wor-
den vastgesteld bij de wet, na ingenomen advies van de
Staten der Provincie.

Het zou eene vraag kunnen zijn, in hoeverre het eigen-
aardig zij, de afgevaardigden van alle Provinciën gezamen-
lijk, als Staten-Generaal vergaderd, en als zoodanig ongereg-
teld, om eenig doel te nemen aan de uitvoerende magt, (2) te
laten medestemmen over schikkingen, die slechts elke der
Provinciën in den hare schijnen aan te gaan. Niet onver-
meld mag hier ondertusschen de beweegreden worden ge-
laten, om welke de heer van Dam van Iselt, in de avond-
zitting van den 3 Junij, de noodzakelijkheid van eene der-
gelijke wijziging wilde doen gevoelen.

Wat beteekenen toch, zeide Zijn Ed., alle verbeterin-
gen in de Grondwet, als de Koning, *bij mogelijken tegen-
stand der tegenwoordiging*, de verkiezingen kan dwingen,
door de Staten in de eene of andere provincie, bij voor-
beeld uit zes leden te laten bestaan? Men zou hem kunnen
toevoegen, vervolgde hij, dat hij overdreef; en hij erkende
gaarne, dat zijne veronderstelling, onder de regering van het
hoofd van den Staat, dat thans regeert, en ieders regten
weet te eerbiedigen, niet denkbaar was; maar de Kamer
beraadslaagde niet over eene gewone wet; het gold eene
Grondwet, die voor een geheel aantal jaren dienen moest.

Die laatste woorden, waarlijk, schijnen een beginsel te
verklonden, dat beamenswaardig te achten is, doch waar-

(2) Woorden van de Redevoering aan de vergadering der Aancienlijken.

MINCELVOR.

MARGARETHA RALEIGH.

(1615.)

(Vervolg en Slot.)

VII.

Aan het einde eener laan gekomen, zag miss RALEIGH, JOHNSTON volgende,
breede laan, waar verscheidene personen van den hoogsten rang lang-
heen en weder stapten.

«Zie daar een toeval, waarop wij niet gerekend hebben,» zeide JOHN-
STON, het jonge meisje zacht op den schouder tikkende, «de Koning wan-
telt met zijne dochter.»

«De Hemel zij geloofd! ik ben gelukkiger dan ik dacht,» antwoordde
MARGARETHA, haren tred verhaastende.

«Een oogenblik, miss, een oogenblik; om mijne nicht, die ik hartelijk
gezoegen te geven, heb ik u mijne hulp aangeboden, zonder eens
te weten, welke zaak u herwaarts voert; zoo lang zij slechts de prinses
wilt spreken, zag ik er geen kwaad in; maar om u in tegenwoor-
digheid van den doorluchtigen en heiligen persoon des magtigen Konings
aan Groot-Brittanië te brengen, dat kan ik niet op mij nemen... wij
moeten terugkeeren.»

«Dit staat u volkomen vrij,» antwoordde MARGARETHA, haren blik op
de naderende personen vestigende. «Ik voor mij ben niet tot zoo ver ge-
komen om onverrichter zake te vertrekken.»

JACOBUS I was op dit tijdstip onstreeks negen en veertig jaren oud. Zijne
gestalte was rijzig, zijn gang edel en statig; hij hield zijne dochter, een
jong meisje van eene verwonderlijke schoonheid, bij de hand. De personen
van hun gevolg hielden zich uit eerbied op eenigen afstand, terwijl de Ko-
ning in een levendig en belangwekkend gesprek met zijne dochter verdiept
was. Achter hen was een schitterende stoet van dames en hovelingen,
welke laatste bijna allen met het ordelint van den Kouseband prijkten.

In weêrwil der vermaning van JOHNSTON, wierp MARGARETHA eenen trot-
schen blik op hem, en trad regelrecht op den Koning af.

Hare houding en voorkomen waren zoo edel, zoo moedig, dat de portier
geene verdere poging deed om haar te beletten den Monarch aan te spreken.
«Sire,» zeide zij tot den Koning, die, op den aanblik eener onbekende,
stil was blijven staan, «ik ben de dochter van sir WALTER RALEIGH.»

«Wat wilt gij van mij?» vroeg JACOBUS, zijn gelaat afwendende, uit
vrees van den blik te ontmoeten van haar vader, wien hij meende, dat op
zijn bevel onthoofd was geworden.

«Zij komt gewis Uwe Majesteit smeken om haren vader genade te ver-
leenen,» zeide de jeugdige prinses, op een' aantoonlijken toon, en nog den
brief van MARGARETHA in hand houdende. «Sire, hare bede zij verhoord!»
«Ik verlang geene genade, mevrouw, maar regt,» hernam MARGARETHA,
met den nadruk eener sterke ziel.

«Regt is aan uwen vader gedaan! jong meisje,» hernam de Ko-
ning, met somberen ernst, «want hij, die zijnen Vorst had verraden, ver-
diende den dood;» — waarna hij zich wilde verwijderen.

«Sire! gij zult mij aanhooren,» riep MARGARETHA uit, op hare knieën
vallende, en hare zamengevouwen handen smekend opheffende. «Ik, arm
en zwak meisje, zal niet alleen te paard van Edinburgh zijn gekomen, zal
niet alle gevaren getolsteerd, alle beletelen overwonen hebben, zal niet
mijne schroomvallige vrouwelijke ziel tot mannenmoed hebben gedwongen,
en eindelijk tot u zijn doorgedrongen om onverrichter zake terug te keeren,
en getuige van den dood mijns teederghelieven vaders te zijn. Sire! gij
zult mij aanhooren, in naam van uwe dochter, ontruk mij mijnen vader
niet. Mevrouw, smeek voor mij, want ik gevoel mij bezwijken,» vervolgde
MARGARETHA, wier gelaat plotseling doodsbled was geworden.

«Ik beklag u van ganser harte,» zeide de Koning, ondanks zich
zelven door den zieltreffenden toon van het meisje ontroerd; maar het is nu
te laat, en de koerier, die het tweede doodvonnis heeft overgebracht, zal
zeker aangekomen zijn.»

«Neen, Sire! hij is het niet,» hernam MARGARETHA, welke de zeker-
heid, dat er geen derde doodschapper vertrokken was, met eene nieuwe
veerkracht bezielde. — En zich op hare knieën tot voor den Koning slepende,
wiens hand zij krampachtig tusschen de hare drukte:

«Sire! gij hebt den getrouwsten uwer onderdanen onschuldig veroordeeld;
mijn vader is onschuldig, ik zweer het u; het bewijs hiervan is, dat ik in
deze smekende houding vraag, dat hem regt gedaan worde. Indien hij
schuldig ware, zoude ik ook voor uwe majesteit nederknielen, maar alleen
om zijne genade te verwerven. Helaas! Sire, vergeef het mij, zoo ik on-
kundig ben van de taal, welke men tegen Vorsten behoort te voeren; want
ik was vier jaren oud toen mijn vader in hechtenis werd genomen, en de
twaalf volgende jaren heb ik in zijne gevangenis doorggebracht, zoodat de
wereld mij geheel vreemd is. — Men behoeft slechts zijn kaln en edel gelaat
te zien, om zijne misdaad in twijfel te trekken, en de bijzonderheden van
zijn levensloop te kennen, om zich van zijne onschuld overtuigd te
houden.»

«In 1569 was hij slechts zeventien jaren oud, toen hij als vrijwilliger on-
der de Engelsche hulptroepen, door Koningin ELIZABETH, den Franschen
Protestanten toegezonden, veel roem behaalde. — In 1578 streed hij on-
der het bevel van sir JOHN NORRIS, en had deel aan de lauweren van de-
zen veldtocht tegen de Spanjaarden, welke met hunne geheele nederlaag
eindigde. Twee jaren daarna had er een opstand in Ierland plaats, welke
door een heir van Spanjaarden en Italianen onterstund werd. De Koningin
zond derwaarts eene legermagt, onder bevel van lord GREY: — mijn vader
diende onder hem als kapitein; zijne uitstekende dapperheid, zijne schran-
derheid in het voeren van onderhandelingen, de stoutmoedigheid, waarmede
hij, aan de spits van weinige overvloedige, magtige rebellen in hunne eigen
kasteelen, en te midden hunner onderhoorigen krijgsgesangen maakte, dit
alles vestigde de aandacht der Regering op hem: kortom, hij bewees zoo
vele diensten, dat men hem het bewind over de provincie Munster toe-
vertrouwde.»

«Ik weet ook, op welke wijze sir RALEIGH zich de gunst der Koningin
verwierf,» zeide de Monarch, die MARGARETHA sedert lang gedwongen had
op te staan, en niet nalaten kon hare edele trekken te bewonderen.
«Was het niet in eene wandeling, waar de Koningin eene modderige plek
op haren doortogt vond?» zij aarzelde en scheen terug te willen keeren,
«toen RALEIGH eensklaps zijnen prachtige mantel afnemende, dien voor
de voeten zijner Souvereine nederlegde, welke door deze daad verrukt en
opgetogen hare wandeling over dit mollij tapijt vervolgde.»

van in de praktijk weinig blijkt is. De Britsche staatsvorm heeft zijne bestendigheid van zoo lange her, wellicht vooral aan het gemis van een beschreven Grondwet te danken. Waar men er een voor zich heeft, wil men zoo gaarne er aan wijlen en schaven. De onze houdt men voor versleten in een tijdverloop, dat gebleken is, voor de samenstelling van een eigen wetboek van staatsregt ongenoegzaam te zijn.

Maar is het voor de inrigting der Staten-Generaal de regel, dat zij zich in tegenstand tegen de Regering hebben te stellen, en is dit de grondslag, waarvoor bij de regeling der verkiezingen vergaderingen behoort te worden zorg gedragen? Of is het niet vooral door de vriendelijke en eendragtige samenwerking van den Vorst en van de Staten-Generaal, dat het geheele denkbeeld van mogelijk misbruik van magt (3) aan de eene of andere zijde moet verdwijnen? S.

(3) *Woorden van de Redevoering aan de vergadering der Aanzienlijken.*

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 10 Junij. Wij vernemen uit 's Gravenhage, dat bij Z. Exc. den grave van Lottum en Wylich, Pruisisch gezant bij het Nederlandsche Hof, deze nacht, per telegraaf tot Keulen, en van daar per koerier, de treurige tijding ontvangen is, dat Z. M. de Koning van Pruisen, in den ouderdom van 69 jaren en ruim 10 maanden, niet tijdelijk met het eenwige heeft verwisseld.

In eenen particulieren brief uit Berlijn van den 6 dezer, vóór het overlijden des Konigs geschreven, leest men, dat de toestand des monarchen dien dag alle de kenteekenen van een spoedig naderend afsterven had; sinds eenige uren was Z. M. geheel bewusteloos. Omstreeks ten 2 ure stonden alle de in de hoofdstad aanwezige kinderen van den koninklijken lijder om zijn krankbed verenigd, en was de gehele stad in de angstige verwachting, elk oogenblik de treurige mare te zullen vernemen. Alle openbare vernieuwelijken waren gestaakt, de schouwburgen gesloten, en het feest, dat op dien dag in de akademie van Franje Kunsten moest plaats hebben, tot nader order uitgesteld. De troepen zijn in de kasernen gereedgesteld, om, naar om gebruik, onmiddellijk aan den nieuwen vorst den eed van trouw en gehoorzaamheid af te leggen.

Aan de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal is heden rondgedeeld de beantwoording van de aanmerkingen in de afdeelingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, gevallen op het voorstel van wet tot bijvoeging eener slotbepaling bij art. 130 der Grondwet, gedaan door de leden van Asch van Wijck, Corver Hooft en van Sytzama.

De voorstellers hebben met genoegen opgemerkt, dat door vele leden der Afdeelingen hun voorstel met weigervallen is ontvangen. Zij hebben in overweging genomen de bedenkingen ten aanzien van hetzelve in het midden gebragt. Huns erachtens, betreffen dezelve of het onderwerp zelf of de redactie van hun voorstel.

Door enige leden werd aangemerkt, dat het minder noodzakelijk toescheen, om bij art. 130 eene slotbepaling te voegen, daar, volgens hun gevoelen, in art. 6, zoodanig als het in het wetsontwerp n. 1 nu zoude luiden, hetzelfde denkbeeld reeds was opgesloten. Hierop meenen de voorstellers te mogen antwoorden, dat dit denkbeeld in de toelichting der voorstellers zelve als aannemelijk is vooruitgezet; doch zij konden het onzeker, hetwelk in de opvatting en toepassing van dat nieuwe zesde artikel, in verband met art. 130, bijkiens het verhandelende bij de overweging der herzienings-wetten, nog schijnt over te blijven, niet onopgemerkt laten, en hun doel was geen ander, dan om, bij eene zoo belangrijke zaak, als inderdaad is de samenstelling van het getal leden en de evenredigheid der standen in het hoogste kies-collegie, dat der Provinciale Staten, alle onzekerheid te doen ophouden.

Met de opmerking van een lid der eerste afdeeling, dat eene beperking van het Koninklijke gezag zoude bedoeld zijn, kunnen zij zich geenszins vereenigen. Huns inziens, is het blijkbaar, dat de regeling bij art. 130 bedoeld, tot de eerste organisatie van de Staten der provincie betrekkelijk was, en dat vóór dat deze bestonden, eene commissie uit de provincie moest worden benoemd, om den Koning, ten opzichte der samenstelling of eerste inrigting van het ligchaam der Provinciale Staten, te dienen van advies. Hunne bedoeling is evenmin om daar, waar zoodanig eene samenstelling noodig zijn zal, de werking van dit artikel enigermate te beperken. Ten einde dit denkbeeld nog meer te verduidelijken, hebben de voorstellers de in de eerste en derde afdeelingen voorgedragen verbeterde redactie gaarne overgenomen. De woorden: eenmaal bestaande regeling, sluiten allen twijfel over hunne bedoeling uit.

Wat de vraag betreft, wanneer de voorgestelde bijvoeging van art. 130 in werking zoude komen, is dit, huns inziens, afhankelijk van de aanneming van de onderscheiden door de Hooge Regering voorgedragen veranderingen in de Grondwet. Voorts, daar wijziging of verandering alleen op de eenmaal bestaande regeling toepasselijk zijn kan, zoo kan zij hare werking niet uitoefenen op hetgeen nog niet bestaat.

Wat de vraag betreft, of zoodanig eene wet ook door een lid der Tweede Kamer kan worden voorgesteld, dan of dezelve van de Hooge Regering alleen zoude moeten uitgaan, kunnen zij niet zien, dat in hun voorstel eene beperking van de algemeene regelen der Grondwet gelegen is. Moegelijk evenwel kan het toeschijnen, dat eenig voorstel uit de Tweede Kamer, met uitzigt op een gunstig gevolg, zoude kunnen voortkomen, daar, het advies der Provinciale Staten vereischt wordende, de Tweede Kamer zich niet in het geval bevindt, om dat advies in te nemen.

Wat nu de redactie betreft, hebben de aanmerkingen op dezelve in eenige afdeelingen gemaakt tot eene verbeterde redactie geleid. Zij is deze:

« Wijziging of verandering in de eenmaal bestaande regeling worden, na ingenoemen advies van de Staten der provincie, door de wet vastgesteld. »

De bedoeling der voorstellers was, dat deze bepaling niet imperatief

zonde moeten wezen, maar alleen betrekkelijk kan zijn tot wijzigingen of veranderingen, welke in het vervolg in de eenmaal bestaande regeling noodig mogten worden. Zij neenen, dat door de weglating van het woord *zullen*, (waarmede echter geenszins het imperative werd bedoeld), alle twijfel dienaangaande zal weggenomen zijn.

De Staatscourant deelt de wet mede tot wederinvoering eener belasting op de runderen, paarden en schapen, ten behoeve van het fonds voor den landbouw.

Door Z. Exc. den Minister van Financiën is dezer dagen aan de gouverneurs eene circulaire gezonden, waarbij zij, — naar aanleiding van een arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van den 4 Maart jl., uitmakende, dat door art. 3 der wet van den 2 Januarij 1832 (Staatsblad n. 5) geenszins is gewijzigd, de bepaling van art. 200 der algemeene wet van den 26 Augustus 1822 (Staatsblad n. 38) maar dat alle daarbij bedoelde huisvisitationen bij particulieren na zonnen-ondergang en vóór zonnen-opgang verboden zijn, wanneer dezelve niet geschieden op autorisatie van den kantoregter van het kanton, waarin het te doorzoeken pand gelegen is, en met begeleiding van dien regter, deszelfs griffier, deurwaarder of een ander ambtenaar, daartoe door den kantoregter gedeeleerd, — worden uitgenoodigd, om te willen doen staken, alle procedures, welke in de provincien nog mogten aanhangig zijn, ter zake van bekeuring wegens de dienstverhinderende door Rijks-ambtenaren, bij gelegenheid van nachtelijke huisvisitationen ondervonden, in zoo ver, namelijk, die visitatie zonder de bij art. 200 der algemeene wet gevorderde autorisatie en begeleiding mogten zijn ondernomen; 2°. om aan de ambtenaren, welke niet mogt kunnen aangaan, voor te schrijven, dat zij zich voortaan buiten de bij voormeld artikel 200 der algemeene wet nagezonde gevallen na zonnen-ondergang en vóór zonnen-opgang zullen hebben te onthouden van het doen van huisvisitationen bij particulieren in het algemeen, en meer bijzonder met opzigt tot het middel van het geslagt, wanneer zij de daartoe gevorderde autorisatie niet verkregen hebben, en niet vergezeld zijn van zoodanigen persoon als bij de wet is voorgeschreven, en, dat zij insdien, wanneer de dienst voortaan eene nachtelijke visitatie van het ren of ander pand van particulieren mogt vereischen, zoo veel mogelijk zullen behooren te zorgen, dat reeds vóór de benodigde autorisatie en assistentie worde verkregen, en daarbij steeds met de vereichte omzigtigheid en geheimhouding worden gehandeld, zullende zij, h. v., bij den kantoregter eene autorisatie voor meerdere panden te gelijk, omtrent welke het gegruond vermoeden mogt bestaan, dat daarin heimelijk wordt gelagd of heimelijk geslagt en onafgekeurd vleesch zich bevindt, kunnen aanvragen, en den hun ter vergezelling toegezond wordende persoon zoo lang mogelijk onbekend laten met de panden, tot welker onderzoek de autorisatie verkregen is.

Men schrijft ons, dat dezer dagen door Z. M. de navolgende benoemingen zijn gedaan bij de dienstdoende schutterijen, als:

Bij die te Rotterdam, tot kapitein mr. A. Veder, tot dus verre 1ste luitenant; tot 1ste luitenant de heeren L. C. Bernet en B. Krijff, tot dus verre 2de luitenant; tot 2de luitenant mr. A. J. E. Rijnbeis en H. F. Lohuis, tot dus verre schutters.

Bij die te Nijmegen, tot kapitein de heer P. L. Stoppendaal, tot dus verre 1ste luitenant; tot 1sten luitenant den heer C. G. Smelten, tot dus verre 2de luitenant; tot 2de luitenant de heeren T. van Nas, tot dus verre sergeant-majoor, en H. P. G. M. de Man, vroeger gevond hebbende bij het 1ste vrijwillige jagers der Utrechtsehe hoogeschool.

Aan den heer A. Dingemans is, naar men verneemt, op zijn verzoek eervol ontslag verleend uit zijne betrekking als klerk op het bureau van den equipage-meester der marine alhier, behoudens zijne aanspraak op pensioen.

Men verneemt, dat een sergeant der 10de afdeeling infanterie, de wacht hebbende aan de Dalemput tot Gorinchem, zich op Zaterdag den 6 Junij heeft doodgeschoten, naar men zegt, uit hoofde van eene schuld van f 25.

Uit Groningen schrijft men ons, onder dagtekening van den 7 dezer, het volgende: « Betrekkelijk de instructie van het vroeger gemelde proces tegen den boekdrukker J. H. Bolt en E. Meter, waarvan de geruchten zeer uiteenlopend, en bij gevolg met betrekking tot de inwendige gesteldheid dezer stad en provincie, geheel bezijden de waarheid zijn, gaat de justitie met vasten tred voortwaarts. Voor zoo verre men dit konden te weten komen, moet, naar het schijnt, aan deze en andere daarin betrokken personen ten laste worden gelegd: 1°. het doel, om de Hooge Regering te verguizen en in minachting te brengen, als ook, om wantrouwen jegens de Regering, met onrust en ontevredenheid bij de ingezetenen, te verwekken; 2°. onderscheiden kreten te hebben aangeheven en uitdrukkingen gebezigd, die ten bewijze zouden kunnen strekken, dat zij eene verandering van regering verlangden en broogen; 3°. te kennen gegeven te hebben, dat binnen deze stad een opstand zoude uitbarsten, waarin zij door duizenden zouden worden bijgestaan, en dat zulks met brandstichting zoude gepaard gaan; 4°. een ten huize van Meter gevonden geschrift, waar an het opschrift luidt: ontwerp van het genootschap, genaamd: *het Republikeinisch Genootschap*. Uit dit alles schijnt de justitie voldoende aanwijzingen af te leiden tot het bestaan van eene zaamspanning, ten oogmerk hebbende, de onstooting of verandering der Regering, en het brengen van verwoesting in eene of meerdere gemeenten, waaraan genoemde twee personen deel zouden hebben, en welk feit strafbaar zoude zijn volgens art. 91, in verband met art. 87 en 88 van het wetboek van strafregt, weshalve dan ook tegen beiden rechtsingang met bevel van gevangenneming, en tegen de overige in het proces betrokken personen rechtsingang is verleend, en wel, wat de laatste betreft, wegens feiten, strafbaar volgens art. 307, in verband met art. 436 van het wetboek van strafregt, misgaders art. 1 en 2 van den wet van den 1 Junij 1830, (Staatsbl. n. 15.) Naar men verder verneemt, moet de boekdrukker J. H. Bolt zijne verdediging hebben toevertrouwd aan den advocaat Mr. J. L. Schaap. — Terwijl wij met vertrouwen op den onpartijdigen en onbevooroordeelden maar vasten gang der justitie het oog gevestigd houden, aarzelen wij nogtans niet, het zeer te betreuren, hoe somtijds gebrek aan doorgaand en bezadigdheid de droefste oorzaak is van het verlies, en misschien van den algeheelen ondergang van een eerlijk en toereikend middel van bestaan; en wat dan ook de uitslag van het onderwerpelijk proces moge worden, wij wenschen van ganser harte, dat toch ieder, die het voorregt heeft, zich in een gevestigd middel van bestaan te verheuggen »

LEIGH volkomen genade, en herstellen hem in zijne vorige eeraambten en waardigheden. »

« Sir, » riep MARGARETHA uit, « straks wierp ik mij voor uwe voeten, om de taal der wanhoop tot u te voeren, thans is het om u te zegenen! »

Maar eensklaps begaven haar de krachten, zij viel bewusteloos neder. Een uur daarna stelde men haar de gratie-brieven ter hand, en een rijtuig, waarin zich sir ROBERT CARRÉ, gunsteling des Konigs, bevond, die haar zou vergezellen, stond voor de deur van het kasteel Richmond, om haar ten spoedigste naar Edinburgh te brengen.

« Thans hebt gij niets meer te vrezen, miss, » zeide een officier van de lijfwacht, die de postchais te paard tot geleide moest strekken, haar de gratie-brieven door den Koning onderteekend ter hand stellende.

« Ik vrees nog te laat te komen, mylord, » antwoordde MARGARETHA op een onbeschrijflijken toon.

VIII.

Weinige dagen hierna hield eene postchais voor de deur van de gevangenis Newgate te Edinburgh stil. Eene jonge dame steeg daaruit, en trok aan de schel met eene bevedende hand.

« Mijn vader! » riep zij met eene flauwe stem tot den cipier, die terstond verscheen.

« Zijt gij het, miss RALEIGH? » zeide BOLTON, zijne muts afnemende, « waar zijt gij al dien tijd toch geweest? »

« Mijn vader is immers nog in leven? » riep zij in onuitsprekijken angst uit.

« Wel zeker, want daar de tweede koerier ook niet aankomen is, hoe... »

« God zij geloofd! » viel MARGARETHA hem in de rede, bijna bedwelmd van verrukking, en hem een papier toenevend riep zij: « Hij is vrij! » en zijde naar het vertrek, door hare ouders bewoond.

In haar ongeduld vergetende, dat zij opgesloten waren, klopte MARGARETHA uit al hare magt tegen de deur, en verweet hun, dat men haar zoo lang liet wachten.

Intusschen hadden zij de stem van hunne dochter herkend, en even ongeduldig als deze, sloegen zij hevig tegen de ijzeren deuren, even als konden zij haar openbreken.

Maar BOLTON naderde, deed open en miss RALEIGH wierp zich in de ar-

men, dat waarlijk het zijne niet is, maar integendeel liever alles aan den, om, gelijk het iederen rustigen burger past, het vertrouwen, in zijne betrekking geschenken wordt, te blijven behouden, en de zijn gedrag, handel en wandel steeds meer en meer te doen aangroen.

's GRAVENHAGE 9 Junij. De Eerste Kamer van de Staten-Generaal in hare zitting van heden, aangenomen de zeven ontwerpen van uitmakende het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht.

Tegen dezen middag, ten half drie ure, was eene openbare ring van de Tweede Kamer der Staten-Generaal bepaald. Op het tijdstip waren 26 leden in de vergaderzaal tegenwoordig, te weten: ren: Schimmelpenninck van der Oije, van Sytzama, van Asch van de Jonge van Campens-Nieuwland, Hooft, Backer, Beelaerts van Blaauw, Wijnand, van Dam van Iselt, van Hoorn van Burgh, Himpel, van Meulen, Corver Hooft, Verwey Mejan, Warm, Repelaar, Clifford, Röell, van Tuyl van Coelhorst, Collet d'Escury, Tromp, van Hemert, van Alphen en de voorzitter. De voorzitter heeft gezegd, daar, blijkens de presentielijst, niet het voor het nemen van een besluit aantal leden aanwezig was, de zitting verdaagd werd tot woensdag, des namiddags ten half twee ure, waarna de bijeenkomsten seiden is.

Gisteren is, zoo als in een vorig nummer was aangekondigd, Z. K. H. den Prins van Oranje een dmer, in hoogst erzeits palms, en corps officieren van de schutterij dezer residentie gegeven, waarbij de zijk der schutterij zich heeft laten hooren.

Men verneemt, dat in de algemeene vergadering der Nederlandsche maatschappij ter bevordering van niverheid, op den 2 dezer te Haarlem hielden, aan twee onzer stadgenooten de gouden medaille der maatschappij werd toegekend, en vijfzig gulden, is toegewezen, namelijk J. M. Bion, opzichter in 's Rijks gieterij van metalen gescut, wonende de Heeregracht, en aan P. Pijacker, kunstverlaker, wonende in de straat, C N. 406, wegens de door eerstgenoemde gedane uitvinding eene ijsploeg, of werktuig, geschikt om het ijs in bevrozen vaarten en nalen te verbreken en weg te schaffen; en door laatstgenoemde wege van Japanees lakwerk.

In den loop van verleden zondag heeft Z. Exc. de baron van Moutbatten, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van den Keizer van Rusland, de eer gehad aan Z. M. den Koning in eene particuliere dientie de brieven te overhandigen, waarbij Z. Keiz. M. aan den Koning der Nederlanden bekend maakt de gelukkige verlossing van Mevrouw grootvorstin Maria Nikolajewna van Leushtenberg, die den 9 April j. als reeds bekend is, van eene dochter is bevallen, die den naam van andra heeft ontvangen.

UTRECHT 9 Junij. De 6 dezer is van Helvoetsluis, ter reede van Helder gekomen Zr. Ms. brik de Windhond, kapitein luitenant Kist, door het exercitie escader voltallig. Behalve bovengenoemde zullen aan den exercitie togt deel nemen de vier aldaar ter reede liggende schepen, het fregat de Sambre, kapitein ter zee Buis, commanderend escader; de korvet de Argo, kapitein luitenant den Berger; de brik de Courier, kapitein luitenant Willink; en de brik de Venus, kapitein luitenant Jolir.

BREDA 10 Junij. Eergisteren zijn uit Maastricht in onze vesting binnengekomen, om alhier in garnizoen te verblijven, de 1ste en 5de compagnie van het 3de bataillon veldartillerie, en heden morgen zijn van hier, het commandement van den detachements-commandant, den kapitein den Kerkhof, uitgemarcheerd, om te Maastricht bezetting te houden. 7de, 8ste en 9de compagnie van het 4de bataillon artillerie nationale, onder de bevelen staande van de kapiteins W. J. Camp, B. J. van Kerkhof en S. van Riensdijk. Met leedwezen zag onze burgerij deze lerie vertrekken, die alhier eene reeks van jaren in bezetting had geleefd, waarvan de officieren zich, door hunnen beschaafden en minzamen omgang, de algemeene achting en genegenheid hadden verworven, en waarvan manschappen zich door een ordelijk gedrag en goede krijgstuicht voordeeligh onderscheid hadden. De heentreckende troepen werden een groot getal officieren van het garnizoen, en door de muziek der liggende 1ste afdeeling infanterie tot buiten de vesting begeleid.

PART. CORRESP. HELDER 9 Junij. In den namiddag van Zaterdag 6 dezer arriveerde alhier Z. Exc. de heer staatsraad-gouverneur dezer provincie, vergezeld van eene commissie van Hun Ed. Groot Achtb. Gedeputeerde Staten. Z. Hoog Ed. Gestr., welke voor het eerst deze P. bezocht, heeft zich onmiddellijk onledig gebonden met het bezigtigen oogenzich van het merkwaardige wat deze plaats kenteekent belangrijke waterstaatswerken, benevens eenige plaatselijke inrigtingen hebben almede bijzonder de aandacht van Z. Exc. tot zich getrokken. Zondags na het bijwonen der Godsdienstoefening, in de kerk der Hervormde gemeente, heeft de heer gouverneur, het, onder anderen, ter reede liggend 's Konigs fregat van oorlog de Sambre, onder bevel van de pitin ter zee Buys, bezocht, hetwelk verlatende Z. Hoog Ed. Gestr. met lossen van vijftien schoten gesalvoerd werd. Daarna heeft Z. Exc. de mar etablissementen bezigtigd, en vervolgens en ook vroeger de onderscheide autoriteiten, welke hunne opwachting bij Z. H. Ed. Gestr. wenschten maken, bij zich ontvangen. Gisteren morgen heeft de heer staatsraad-gouverneur, vergezeld van voornoemde commissie, met 's Konigs jagt, de naar Terschelling voortgezet.

BELGIE.

BRUSSEL 9 Junij. Gisteren is de door de centrale afdeeling voorgestelde bepaling van het leeningsontwerp, ten gevolge waarvan de voorgestelde leening tot op 82 miljoen, in plaats van 90 miljoen, wordt vastgesteld door de Kamer der Vertegenwoordigers, met 40 tegen 35 stemmen, genomen.

De Koningin der Franschen is gisteren met de prinses Clementine van Parijs teruggekeerd, om aldaar van den prins de Joinville afscheid te nemen, die waarschijnlijk morgen naar St. Helena zal vertrekken.

men van haren vader. Zoodanig was haargemoed door de vreemde overreding dat het haar eerst onmogelijk was een enkel woord te uiten; maar BERT CARRÉ, die haar gevolgd was, haastte zich te zeggen:

« Sir WALTER RALEIGH, gij hebt uwe genade: het papier, dat miss RALEIGH in de hand houdt, bevat het bevel des Konigs om u in vrijheid te stellen. »

« In vrijheid!... mijne genade!... » herhaalde de gelukkige MARGARETHA met innige teederheid aan zijn hart drukkende. « Mijne dochter! op beurt ben ik u het leven verschuldigd. »

« Wat is het toch gelukkig, » zeide de norische cipier, eenen hem aandoenlijk tooneel afgepersten tranenafwisselende, « wat is het toch gelukkig dat de eerste boodschapper, die het doodvonnis medebragt, dronken is gemaakt, en de tweede, men weet niet hoe, verdwenen is. Wat kan het val toch niet uitvinden! »

« Het toeval, BOLTON, maar 's Voorzienigheid! » antwoordde MARGARETHA, de beide warrants uit h ren zak halende, en die haren vader overhandigende.

Terwijl de verwonering op aller gelaat stond geteekend, vervolgde de cipier al k zal u wel nader verhalen, hoe deze papieren in mijn bezit zijn gekomen; voor alles moet men zorgen den armen DEANS, die u den loon van Muschat verhooren is, te bevrijden. »

« DEANS! » vroeg BOLTON, « en wat d'iet hij daar? »

« Laat hem waarschuwen, dat ik met goede tijdingen weder hier ben, »

BOLTON, dan zal hij het u wel zelf zeggen. »

Inderdaad verscheen een uur daarna de getrouwe dienaar, wiens verzuim loosd uiterlijk van een lang verblijf in de ruïne getuigde.

« Het werd tijd, miss, » zeide hij met eene verzwakte stem, « gisteren hadden wij geene levensmiddelen meer. »

« En zoo ik nog niet gekomen ware, wat hadt gij dan wel gedaan? » vroeg MARGARETHA bewogen.

« Ik zou gestorven zijn, miss, » antwoordde DEANS met waardigheid.

Sir RALEIGH kwam met zijn gezin aan het hof, en werd door JAKOBUS met onderscheiding behandeld; 's Vorsten gunsteling, sir ROBERT CARRÉ, voor de bekoorlijke en deugdzame MARGARETHA eene bevredigende genegenheid had opgevat, verkreeg hare hand, en vond in deze teederminnende een voortreffelijke gade.

FREDERIK WILLEM III.

Frederik Willem III was de oudste zoon van Koning Frederik Willem II, en van de in 1805 in weduwelyk staat overleden Koningin Louise, geboren prinses van Hessen-Darmstadt. Hij werd den 3 Augustus 1770 geboren, en ontving zijne eerste opvoeding en vorming hoofdzakelijk van zijne koninklijke moeder zelve, onder de hooger leiding van zijnen oom Frederik II. Vervolgens ging hij onder de zorgen over van graaf Karel Adolf von Brühl, als eerste gouverneur. Reeds vroeg toonde de prins veel aanleg van geest, bij een voortreffelijk hart, en groote vastheid van karakter, te bezitten; zijne opvoeding was alleziens berekend om hem populair te maken, zoo wel als om hem tot eenen krijgsman te vormen. Als kroonprins vergezeldte hij zijnen vader in 1791 naar Dresden. Toen spoedig daarop Pruisen, in verbond met Oostenrijk, aan Frankrijk den oorlog verklaarde, volgde hij den Koning ook naar het leger aan den Rijn, onder bevel van den Hertog van Brunswijk, en gaf verschillende malen blikken van de onverschrokkenheid, die den prins van Pruisen, even als dien der Nederlanden, van nature eigen schijnt. Deze veldtocht deed hem zijne toekomstige gemalin, de te rege vereerde en beminde Koningin Louise, ontmoeten, en was alzoo de aanleiding tot zijn echtelijk geluk. Met hare jongere zuster had de prinses, dochter des hertogs Karel van Mecklenburg-Strelitz, bij het uitbreken van den krijg, Darmstadt voor eenen tijd verlaten, doch keerde er in Maart 1793, over Frankfurt a/M., nadat het den Fransen weder ontruk was, terug. Te Frankfurt, alwaar het hoofdkwartier gevestigd was, werden de beide prinsessen aan 's Konings tafel genoodigd. Reeds de eerste indruk dezer eerste ontmoeting was wederkeerig en voor het leven beslissend. Geen reden van staat, of betrekkingen van bloedverwantschap, maar zuivere overeenstemming van gevoelens, innige liefde, sloten eene der gelukkigste echtverbindingen. De verlovings had plaats den 24 April, en de voltrekking des huwelijks den 24 December 1793. Op den 16 November 1797 volgde Frederik Willem III zijnen vader in de Regering op, en in het voorjaar van 1798 bezocht hij met zijne gemalin de voornaamste steden van het Rijk, om de hulde zijner onderdanen te ontvangen. Het Koninklijke paar was Hof en Natie een treffend voorbeeld van eenheid, orde, zedelijkheid en godsvrucht; en leverde het onder den hemel eens trouws zeldzame tafereel op van teedere huwelijksliefde en duurzaam huuselijk geluk. In den vernieuwen krijg tegen Frankrijk bleef Pruisen onzijdig, en de Koning maakte zich dat tijdstip tot het bevorderen van beschaving en welvaart in zijn Rijk zoo veel mogelijk ten nutte. Na den vrede van Lunéville, ten gevolge van welken de geheele linker Rijn oever aan Frankrijk verbleef, ontving Pruisen eene schadevergoeding deswege, die het Rijk in uitgebreidheid, volkstal en inkomsten bevoorreedde. Ook in den oorlog van 1805 bleef Pruisen aanvankelijk onzijdig; doch de onverwachte togt van een Fransch-Beijers leger over een gedeelte van het onzijdig gebied, en de komst van den Keizer van Rusland te Berlijn veranderden den staat van zaken. Op den 3 November 1805 trad de Koning tot de coalitie van Engeland, Rusland en Oostenrijk tegen Frankrijk heimelijk toe. Men meent, dat deze stap de oorzaak is geweest van de rampen, die Pruisen later hebben getroffen; hij verbitterde Napoleon, zonder aan de coalitie het overwigt te geven, dat zij door ondubbeltzinnige en openbare toetreding van Pruisen mischien zou verkragen hebben. Na den slag van Austerlitz en Frankrijks vrede met Oostenrijk, kwam op den 15 December een tractaat met Pruisen tot stand, waarbij deze Mogendheid, tegen afstand van ander gebied, den Ilanoverschen Staat in bezit kreeg. Dit verbitterde ook Engeland. De hruke met dat Rijk, die Pruisen verijdelen, doch Napoleon daarentegen bewerken wilde, werd verhaast door de noodzakelijkheid, in welke Pruisen door den geweldenaar gebracht werd, om zijne havens voor Engelsche schepen te sluiten. Engeland verklaarde op den 11 Junij 1806 aan Pruisen den oorlog, en berokkende hetzelfde ook eene vredebreuk met Zweden, over het hertogdom Lauenburg. Het hertogdom bleef in Pruisens bezit; maar Zweden legde een embargo op de Pruisische schepen in zijne havens, en deed die van Pruisen door zijne escaders blokkeren. Een luid ongenoegen in Pruisen was van een ander het gevolg; men rekende naar oorlog met Frankrijk, en Napoleon verlangde evenzeer naar eene geschikte gelegenheid om zich te wreken. De partij voor den oorlog kreeg de overhand; Engeland verwon zijne gevoeligheid; met Zweden werd vrede gemaakt; en van Frankrijk de ontruiming geëischt van verschillende streken en sterkten, die het bezet hield. De Koning openbaarde het denkbeeld eener Noord-Duitsche confederatie, van welke Pruisen het hoofd moest zijn. Van beide de kanten volgden krijgstoeueringen, en op den 9 October begonnen de vijandigheden. De bedreefde voortgang en afloop van dezen krijgs beroofde den Koning van de helft zijner Staten. In den slag van Jena, alwaar twee paarden onder hem gedood werden, schitterde hij door persoonlijke moed en zeldzame koelbloedigheid. Het ongeluk deed bovendien zijne vastheid van karakter ten sterkste uitkomen, en werd ook de voornaamste oorzaak van den heldengeest, die sedert in het Pruisische volk levendig werd, en later tot den onherstelbaren val van Napoleon zoo zeer medewerkte. Na den vernederenden vrede van Tilsit, bejverde zich de Koning, om de wonden van het behouden gedeelte zijns volks, ware het doenlijk, te heelen; van dat tijdstip dagteekent, onder anderen, de stichting der Universiteit te Berlijn. Op den 19 Julij 1810 werd de Koning door den onverwachten dood zijner deugdaane, heldhaftige en beminde gade op nieuw aar beproefd; doch zijn moed bleef dezelfde, en hij vond troost in zijne pogingen ten beste van zijn Rijk. Terwijl de volksgeest tot groote daden zich ontwikkelde, vond Napoleon in Rusland het einde van zijn geluk en het graf van zijn roem. Op den 27 Maart 1813 werd de oorlogsverklaring van Pruisen te Parijs ontvangen; de wapenroep des Konings had toen alreeds geheel Pruisen het geweer doen opvatten. De persoonlijke tegenwoordigheid des Konings, die alle de gevaren en moeilijkheden van den veldtocht met zijne legers deelde, voerde de geestdrift ten top; maar niet enkel zijne dapperheid, ook zijn doorzicht en de standvastigheid van zijn karakter droegen veel bij, om de goede zaak te deen zegevierden. Parijs ontving hem als verwinnaar, en na Londen te hebben bezocht, alwaar hij, benevens den Keizer van Rusland, door de Universiteit van Oxford met het Doctoraat in de rechten vereerd werd, keerde hij in zegepraal in zijne hoofdstad terug. Op het congres van Weenen gelukte het den Koning de verliezen, die zijn Rijk door den vrede van Tilsit geleden had, grootelijks te herstellen. In 1815 woonde hij den veldslag bij van Waterloo, in welke de magt van Napoleon ten tweedenmale, en toen voor altijd, vernietigd werd, en vierde op den 22 October van dat jaar het vierde eeuwfeest der regering van zijn vorstelijk stamhuis. Van den vrede, waarin Europa zich vervolgens heeft mogen verblijden, werd door den Koning tot verbetering van het binnenlandsch bestuur, vermeerdering van de algemeene welvaart, uitbreiding der beschaving, bevordering der wetenschappen en aanmoediging der kunsten, ijverig partij getrokken; terwijl die gelukkige staat van zaken hem ook de gelegenheid aanbood om het zedelijk genoegeen zijner klimmende jaren te verzeikeren. Op den 11 November 1824 trad Z. M. in eene morganatische echtverbinding met de gravin Auguste van Harach, die tot gravin van Hohenzollern, vorstin van Liegnitz, verheven werd. — Wij hebben geneend onzen lezers met deze voorloopige levensschets van den algemeenen grachten Monarch, wiens overlijden onder de berichten in dit nummer vermeld staat, geene ondiens te zullen doen, en stellen ons voor eersdaags er nader op terug te komen.

Kunsten en Wetenschappen.

VICTOR KELLERS Nalatenschap aan zijne Vrienden, een vervolg op zijne uren aan de Godsdienst gewijd: naar het Hoogduitsch door J. M. L. KOLL, Evangelisch Lutherach Predikant te Amsterdam. In 2 deelen. Te Leuwarden, bij G. T. N. SURINGAR. 1838.

Onder dezen titel liedt de eerwaardige vertaler zijn landgenooten de nalatenschap aan van Victor, of zoo als hij burgerlijk heette, George Keller. Bekend zijn de uren aan de Godsdienst gewijd, en over het algemeen met grooten bijval opgenomen. Niemand zou een geschrift, in zulk een geest, in zulk eenen stijl, van een R.K. priester, laat staan van eenen monnik, verwacht hebben. De waardige man heeft er ook genoeg voor moeten verduren; zoo als men dit hier in de voorrede kan vinden. De vertaler, namelijk, heeft met het *Conversations Lexicon*, hij wijze van uittreksel, eene biographie van den schrijver medegedeeld, dat hier zeer goed op zijne plaats staat. Het tweede deel is versierd met Keller's portret.

Het werk bevat eene verzameling van losse stukken. Wij zullen ten gevalle van den lezer, opdat hij zien kan, wat hij hier vindt, de opschriften der stukken laten volgen.

Eerste Deel. De beelden van Jezus, of het beeld van een volkomen mensch. De beelden van den waren Christen. Lijden kan over elken mensche

loosbarren. Verbetert in zijn geest. God bereikt ons hier in 1816. Lechtig voor onze menscheleke waarde. Menschevrees. Voortgang van het menscheid. Ootmoed. Niskend worden. Voornemens. Geduld. Ware welladigheid. Godsdienstige verdraagszaamheid. Het kleine wordt groot. Geloof. De dood. heeft niets vreeselijks. De dood brengt tot leven. Waarom bidden wij? Kan men gemakkelijk in den hemel komen? Men moet niet altijd den kwaden schijn vermijden. De gedachte aan God. Wat zijn talenten van den geest, zonder rechtschapenheid van hart? Zonder huuselijkheid geen huuselijk geluk. God maakt alles wel. Waarde van ons tijdvak door het vrije gebruik der rede. Wie is mijn naaste? Het verbod wekt den lust.

Tweede Deel. De Christen in het gezellige leven. Openlijke Godvereering. Christus zegende alle (in twee gedeelten). Slaap. God verschoont langmedig. Groote moeite wordt dikwijls karig beloond. Godsdienst bestaat niet in schranderheid. Verbindtenis met God. Laatste zorg voor de zijnen. Dood is aan geen geloofstelsel verbonden. Onze onderhouding. Bedelarij. Menscheleke waarde en waardigheid. Uitsel is ootmoed en gevaarlijk. De Christen bij Godsdienstige gistingen. Bekoorlijkheid der deugd. Vele zijn geroepen, maar weinige uitverkoren. Moet het in zaken van Godsdienst altijd bij het oude blijven? De wijze, de tijd en de gevolgen van ons sterven. Kennis der waarheid. Deugd en zonde. Waarheid en opvrietheid. Christelijk gedrag bij zieken en stervenden. Wat zijn wij aan de stormen destijds verschuldigd. Ondank is het loon der wereld. Het Christendom maakt de volken gelukkig. Een vroom gezin is gelukkig. Gebrek aan zedelijke bechaving is de vernieling der staten. Alles is vergankelijk. Wij behoren eener betere wereld toe. De brave en de huichelaar. Liedte tot orde. [Beoordeeling van anderen.

De inhoud is gemengd, en men ziet, dat er voor verscheidenheid gezorgd is. De hier voorkomende stukken hebben waarschijnlijk voor den kansel gediend; althans bij zeer vele komt het levendig uit, dat zij de zoogenoemde pericopische stoffen tot grondslag hebben. Wij zullen in een dagblad ons niet inlaten met theologische beschouwingen, en des verzuigen. waarin wij van den geleerden Schrijver zouden moeten verschillen. Wij beschouwen het vooral van den kant der zedelijke strekking, en dan kunnen wij dit werk den welverdienende lof niet ophouden. En er is inderdaad zeer veel goeds in voorhanden. Menig karakter is levendig en naar het leven getekend, de deugd begeerlijk en beninnelijk voorgesteld. Het is den Schrijver van de *Stonden der Andacht* niet onwaardig. Die de vertaling er van bezitten, zullen deze, niet arme, of schrale, nalatenschap zich zonder twijfel aanschaffen.

De stijl is levendig, en toch bezadigd; geen Duitsche bombast, maar gezonde redenering. Ernst is met hartelijkheid gepaard. Er heerscht eene godvrucht, die verzuut, groene geestdrijverij, die verschroet.

Lezer! gij hebt in deze nalatenschap een even onderhoudend als stichtelijk huusboek, gemakkelijk voor korte afgebroken lectuur. Wij voor ons aarzelen niet, ieder gelukkig te noemen, die het gelezene in het hoofd en hart prent, en het er bewaart op doet werken, die zich in het huuselijk en maatschappelijk verkeer gedraagt, zoo als Keller, als uit de woningen der dooden, dit minzaam aanraadt.

De lezer verkettere den schrijver niet, waar hij in het beschouwende, hem niet volgen kan, dan gelde liet: onderzoek alle dingen en behoud het goede. De overtuiging der dooden vooral zij geëerbiedigd! Zij zijn in het aanschouwen der waarheid, en zoo zij hier gedwaald hebben in het bepalen van het een of ander, dat zich aan het geloofsvoeg voerde, zij zullen er niet om lijden, indien zij maar hunne oogen niet voor de waarheid gesloten hielden. Zou het strafwaardig kunnen zijn, wanneer men uit een punt, dat zich aan de kunst verkeerdelijk opdoet, voor eenen toren houdt, terwijl een ander met scherpen blik het ware wezen van het voorwerp beter onderscheidt. Doch dit daar gelaten. Ieder zal wel met den schrijver overeenstemmen, waar hij den weg tot een braaf leven en gerust sterven aanwijst. Wie hier van Keller verschillen mogt, het moet er met zijn hart niet te best uitzien.

Referent wenscht den verdienstelijken vertaler, dat het hem gelukke zijn voornemen, in de voorrede afgedrukt, te volbrengen, en hij is het daarin met hem eens, dat ook dit geschrift van Keller nuttig zal werken op hen, die met hem van gevoelen zijn, dat alles goed is, wat bijdraagt tot zedelijke veredeling, wat het geloof aan den Allerhoogste versterkt, den eerbied voor den Verlosser der wereld verhoogt, en kracht geeft tot kinderlijke onderwerping aan alle, zelfs de smartelijkste schikkingen des Hemelschen Vaders.

Advertentiën.

(6033) Getrouwd: WILHELMUS MARTINUS JOSEPHUS DESMONS, van Amsterdam, met HENDRICA JUDICA HAANEBRINK. UTRECHT, 11 Junij 1840. Enige Kennisgeving.

(6034) NEDERLANDSCH VENNOOTSCHAP der Asphalt-Mijnen van Seyssel; FIRMA: G. N. PICOT & Co. — Hoofdkantoor te 's Gravenhage, Wijk L, No. 162.

Het geëerd Publiek wordt verwittigd, dat het Kantoor voor de steden Amsterdam en Haarlem, en derzelver omtrek, gevestigd is op de Oude Schans, No. 3195; te Amsterdam, onder directie van den Heer C. TETAR VAN ELVEN, met wien de contracten, tot de leverancien en toepassingen van het ASPHALT, voor de beide gemelde steden en derzelver omtrek gesloten worden. AMSTERDAM, den 11 Junij 1840.

(6035) GROOT ASSORTIMENT VAN

PARIJSCH ZOMER-HOEDEN.

Fransche Baptiste, à f 4.50; idem voor Kinderen, à f 2; gekleurde Mutsen en Hoeden-Mutsjes, Bloemen, een fraai assortiment MOUSSELIN DE LAINE, gestreepte en effen Zijden en half Zijden Stoffen, alsmede nieuwe Thibet Zijden en Geborduurde Mousseline de Laine OMSLAGDOEKEN, PARASOLS, van f 4.50; idem voor Kinderen, à f 1.25. Ontvangen een Partijje PARIJSCHESCHOENEN, à f 1.40; verder verscheiden Mode-Artikelen tot billijke prijzen, in het Magazijn van D. SALOMONSEN, ten Huize van Mevrouw Wed. VAN TETROODE, in de Kalverstraat, No. 37.

(6036) MODERAGAZIJN.

J. H. HOLLANDER, Modiste van 's Hage, is alhier in het Wapen van Bern uitgerust met een zeer fraai Assortiment Parijsche Modellen van HOEDEN, MUTSEN, LINTEN, enz.

(6037) GEBOGEN VENSTERRUITEN

Voor Binnen- en Buitenkasten, Hoekhuizen, Scheeps- en Uitstrek-Lantaarnen, Koepels, en verder alle GEBOGEN GLASWERKEN en STOLPEN, worden, tegen billijke Prijzen, gefabriceerd door J. LATONNIOT, in de Nes, tegenover Frascati, No. 98, te Amsterdam. Brieven franco.

(6038) In het Depôt van MEUBELEN, in de Warmoesstraat, No. 109, uit de FABRIJK DER GEBREVETEERDE MAATSCHAPPIJ HERINCKX & COMP., te Brussel,

Is wederom ontvangen: eene aanzienlijke Nieuw Modieuze en Net bewerkte Partij mooie MAGRONIHOUDEN MEUBELEN, bestaande vooral in zeer fraaie en nieuwe modellen van Stoelen, uittrekkende Eet-, Thee- en Wasch-Tafels, Stomme Knechts, Commodes, Buffetten, Linten- en Boekenkasten, Ledekanten, enz.

Alsook in commissie: Mechelsche en Keramiekenen STOELN met Matten en Paardenharen Zitjingen.

(6040) DRUKINKT-FABRIJK.

In de FABRIJK van den Ondergeteekende, eenigen in opgesteld in Nederland, worden gefabriceerd onderscheidene soorten van DRUK met eigen gefabriceerd Zwart, van zoodanige schoone qualiteit, dat met de beste soorten van Buitenlandsche kan wedijveren, wordende in geval, wanneer er klagen mogten zijn, de geleverde INKT teruggen en ingeruild, dezelve is buitengewoon glanzig Zwart en slaat nimmer PR IJZEN:

Eerste qualiteit, fijn Zwart	f 1.80.
Dito Dito	» 1.50.
Voor Dagbladen	» 1.40.
» Steendruk	» 4.—
Op drie maanden.	CHANAL.

(6040) ESTABLISHMENT

FOR

the Education of Young Ladies,

229 Keizersgracht, opposite FELIX MERITIS, Amsterdam.

The Prospectus of this Establishment, in which a small and select her of Young Ladies are received for Education, comprising the French and Dutch Languages, may be obtained, either by personal application, or by Letters (post paid) addressed to J. MILLARD, Teacher of English Language, 229, Keizersgracht, Amsterdam.

(6041) LEES HIER:

Een Ouderloos JONGELING van Negentien jaren, door het ingezomer-seizoen buiten dienstbetrekking geraakt, en nu volstrekt geen van bestaan hebbende, wenscht eene nieuwe dienst te vinden in een citeit, Logement of Koffiehuus. Hij roept tot dat einde de menscheleke gunst in dergenen, die hem als zoodanig zouden kunnen plaatsen; kan men omtrent zijn getrag en bruikbaarheid voldoende getuigenis bekomen Adres, onder Letter B, aan het Bureau van den Arcandbode.

(6042) Verkoop.

Op Monday 22 Junij 1840, en zes volgende dagen, zal de Bockdelaar G. D. BOM, te Amsterdam, op het Water, No. 30, publice koop: Eene uitgebreide en zeer belangrijke verzameling welgekeurde BOEKEN, in verschillende talen en vakken, onder welken kostbare en weinig voorkomende Werken gevonden worden, zoo inzonder omtrent Godgeleerdheid, Kerk- en Wereldlijke Geschiedenis, heidkennis, Regisgeleerdheid, Aardrijkskunde, Reisbeschrijvingen, tauryke Historie, Ontleed-, Genees-, Heel-, Verlos-, Sch. Artsenymengkunde, Natuur-, Wis- en Krijgskunde, Taal-, Letterkunde, Oproeding en Onderwijs, als in het algemeen bevelerle Kunsten en Wetenschappen, gelijk mede eene collectie RO DAGBLADEN en TIJDSCHRIFTEN, eenige ATLASSEN en KAA uitmuntende PRENTWERKEN en PRENTEN, MUZIK en GUITAR partijje PAPIER, KANTOORBEHOEFEN en BOEKBINDERS-GE SCHAP, eene complete BOEKDRUK-PERS, eenige LIEFHEBBE SIMPLICIA-KAST, enz.

De CATALOGUS is op franco aanvraag à 10 Cents verkrijgbaar, Vrijdag en Zaterdag, 19 en 20 Junij, te zien.

(6043) Bij den Bockhandelaar L. VAN DER VINN den O. Z. Achterburgwal bij de Korte Niezel, No. 13 Amsterdam, is heden van de Pers gekomen:

Geschiedkundige Aanteekeningen over het JAGTWEZEN, sedert de ste tijden; met enige Aanteekeningen en Afbeeldingen, door A. H. VAN WULVENHORST, Houtvester in het eerste Jagtdistrict van Zeland. Prijs f 2.20.

Mede is dezer dagen aan H. H. Inteckenen afgeleverd: Verzameling van Arresten van den Hoogen Raad der Nederlanden J. VAN DEN HONERT THZ.: Burgerlijk Regt, enz., Blad 1-4; en Strafvordering. Blad 1-18; Belastingen, Blad 1; Zegel-, Re en Successieregt, Blad 1-5; Jagt en Visscherij, Blad 1-3; Zaken, Blad 1-3. Formulierboek der onderscheidene Acten, behoorende tot de Reg'svordering, door J. VAN DEN HONERT THZ. Zeste en laatste Dit belangrijk werk is thans compleet in twee deelen; de prijs is Encyclopedisch Atlas door BRAND ESCHAUZIER. 9-11 aflever houdende: Werktuigkunst, het Huiswezen bij de Ouden, en B landsche Oost-Indiën in de zeventiende en achttiende eeuw. Prijs der leveringen f 10.45.

Ingezonden Stukken.

Het welgeschreven artikel met het opschrift *Het Glasschilderen*, in het bijvoegsel tot den Arcandbode van 2 Junij, onder de rubriek en *Wetenschappen*, is door mij met belangstelling gelezen. Eene keurigheid, die ik onder het lezen opmerkte, merende ik evenwel nogmaals belang te zijn om eene bescheiden teretwijzing te Zie hier dezelve: — De schrijver schijnt in het denkbeeld te zijn, zoo schoone kunst thans in ons vaderland slechts eenen beoefenaar, hij immers noemt den heer Peeters te Nijmegen den eenigen g welken Nederland tegenwoordig bezit. Dit is onjuist, en bewij grachte steller van het artikel onze jongste Haagsche tentoonst bezocht heeft. Aldaar bevonden zich zes schilderstukken op glas stadgenoot jhr. J. van Rijkevorsel, die wegens derzelver voortv der bekrooning zijn waardig gekend. Onder dezelve muntten twee stukken van grooteren omvang, tafereelen uit de geschieden bias voorstellende, die wegens de helderheid en het doorschijnende ren aller oogen tot zich trokken. S. M. C.

Schouwburgen, Concerten, enz.

FRANSCH SCHOUWBURG. L. J. STON MAJOFSKI, Zangvres aan den Amsterdamschen Stads Schouw heeft de eer het Kunstminnend Publiek te berigten, dat zij vo eene Tooneelvoorstelling ten hareu voordere te geven, op Ma 15 Junij 1840, welke zal bestaan in NORMA, groote Opera, na liaansch, voor het Nederlandsch Tooneel ingerigt, in drie Bedrij van V. Bellini; nooit vertoond. Aanslag ten 2. Tot het verkrijgen en bespreken van plaatsen gelieve men voegen bij de Beneficiare, Eerste Weteringsdwarsstraat, bij de gracht No. 36, alsook op den Speeldag aan bovengemelden Sch van 10 tot 3 ure.

De vertaling is voor 60 Cts. alhier verkrijgbaar bij de Heeren Iaren J. C. van Kesteren, M. Westerman en Zoon en Wed. L. en Zoon, en op den Speeldag aan bovengemelden Schouwburg.

HOOGDUITSCH SCHOUWBURG. A. E. Wed. D. KAMPHUIJZEN, Tooneelspeeler aan den Stads Sch heeft de eer aan het kunstminnend Publiek te verwittigen, dat meis is, op Maandag den 22 Junij 1840, ten haren voordere stelling te doen plaats hebben; dezelve zal bestaan in: MODER TER, OF DE GEVOLEN DER VERWISTING, Oorspronkelijk Toone vier Bedrijven, door Mevrouw N. N. Gevolgd door: DE STUDE VOORNAME DAME, Blijspel, in twee Bedrijven, naar het Fra D. J. Kamphuijzen; beide stukken nooit vertoond. Prijzen der Plaatsen: Balcon f 2.50. — Loge f 2. — Partien Galerij-Loge f 1. — Galerij 70 Ct.

Ter bespreking van plaatsen gelieve men zich te vervoegen, tot den 17 Junij, aan de woning van de Beneficiare, Keizersgracht Leydsche Straat, No. 155.

Bij de Redacti: is ontvangen voor eenen blinden Vader, die en Leen wil gaan, van A, te Leiden f 10.